

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

 О. Б. Жильцов
" 06 " 09 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДИДАКТИКА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

спеціальності
освітнього рівня
спеціалізації

012 Дошкільна освіта
перший (бакалаврський)
«Початкова освіта»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0624/18

(підпис) (прізвище, ініціали)
«   » 20 18 р.

Київ – 2018 рік

Дидактика початкової школи роб. навч. прог. [для студентів напряму підготовки 012 Дошкільна освіта / уклад. Н.М. Голота, В.І. Дем'яненко – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018 – 18 с.

Розробники:

Голота Наталія Миколаївна, доцент кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка;
Дем'яненко Валентина Іванівна, викладач кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Голота Наталія Миколаївна, доцент кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка;
Дем'яненко Валентина Іванівна, викладач кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол № 2 від 5 вересня 2018 року

Завідувач кафедри педагогіки та психології

 Г. І. Іванюк

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

 М.А.Машовець

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4 кредити	Галузь знань 01 Освіта	Вибіркова дисципліна
Модулів – 3	Спеціальність 012 Дошкільна освіта	Рік підготовки: 3-й
Змістових модулів – 3		Семестр 5-й
Загальна кількість годин – 120 год.		Лекції 24 год.
		Семінарські 10 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4, самостійної роботи студента – 4.	I-й освітній рівень (бакалаврський)	Практичні 12 год.
		Лабораторні 10 год.
		Самостійна робота 26 год.
		Модульний контроль 8 год.
		Семестровий контроль 30 год.
		Форма семестрового контролю: екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Дидактика початкової школи» - формування у студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта» професійних компетентностей щодо засвоєння процесуально-технологічних інструментів для організування пізнавальної та творчої діяльності учнів молодшого шкільного віку в різних типах закладів загальної середньої освіти.

Завдання курсу:

- вивчення дидактики як галузі педагогічної науки: її історію, предмет і завдання; становлення й розвиток категоріально-понятійного апарату; історію розвитку дидактичних систем, які обслуговували освітню практику на різних етапах розвитку суспільства; зв'язок з іншими науками.
- формування в студентів знань про цільовий компонент процесу навчання та уміння формулювати мету в залежності від теми уроку та її місця в програмі.
- оволодіння здатністю здійснювати варіативний підхід до організації навчання молодших школярів;
- формування у студентів уміння обирати методи навчання в залежності від змісту навчального матеріалу, цільових завдань та навчальних можливостей учнів.
- розвиток у студентів інтерес та прагнення до педагогічної діяльності.

Курс «Дидактика» спрямований на формування у студентів таких професійних *компетентностей*:

а) ключових, необхідних для виконання будь-якої професійної діяльності (інформаційно-комунікативні, соціально-трудова, мовні, культурні, здатність учитися);

б) базових, що відображають специфічний характер педагогічної діяльності (організаційний, дидактичний компоненти, здатність до педагогічного мислення, когнітивно-креативний, психологічний, оцінювальний, консультативний компоненти і здатність до розвитку впродовж усього життя);

в) соціально-предметних компетентностей (рівень володіння предметом і розвиток дослідницької компетентності учителя);

г) методичної компетентності - здатності самостійно конструювати навчальний процес, вільно використовуючи в практичній діяльності теоретичні основи педагогіки, знаходження обґрунтованого рішення будь-якого педагогічного та дидактичного завдання, орієнтація на розвиток учнів і саморозвиток та, зокрема, формування таких компетенцій:

- дидактичної;
- діагностичної;
- прогностичної;
- організаторської;
- комунікативної;
- виховної.

Вивчення курсу передбачає формування у студентів **знань** про:

- основні компоненти теорії освіти і навчання, залежність одного компонента від іншого;
- предмет і завдання сучасної дидактики;
- освіту як систему, що розглядається в трьох вимірах; зміст освіти як компонент дидактичної теорії;
- процес навчання в структурі дидактичної теорії;
- методи навчання як компонент дидактичної теорії;
- форми організації навчального процесу в школі, їх класифікацію;
- організаційно-педагогічні та дидактико-методичні вимоги до класно-урочної системи навчання;
- принципи навчання;
- основні закономірності в дидактиці;
- результативність освіти і навчання;
- закономірні зв'язки між компонентами дидактичної теорії;
- дидактичну теорію як систему;
- основні ланки процесу засвоєння знань;
- сутність оптимізації навчання в дидактиці.

На основі цих знань у студентів мають бути сформовані **уміння**:

- пояснювати взаємовпливи компонентів теорії освіти і навчання;
- виділяти у шкільному підручнику теоретичний, емпіричний і практичний компоненти навчального матеріалу;
- проектувати окремі фрагменти процесу засвоєння знань;
- за заданою темою сформулювати мету уроку;
- за заданою метою обрати тип уроку й описати його основні етапи;
- обирати методи від залежно від цілі та змісту навчання (типу уроку);
- розрізняти закономірності та закони в дидактиці;
- аналізувати урок з позицій реалізації принципів навчання.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ДИДАКТИКИ

Тема 1. Предмет дидактики, її функції і завдання. Основні категорії дидактики

Предмет дидактики – зміст освіти, форми й методи його засвоєння, закономірності й принципи організації процесу навчання тощо. Залежність предмета дидактики від мети освіти й навчання на різних етапах розвитку суспільства. Об'єкт дидактики – навчання як особливий вид діяльності, яка спрямована на передавання наступним поколінням соціального досвіду. Основні функції дидактики: теоретична (діагностична, прогностична), практична (нормативна, інструментальна). Завдання, які постають перед дидактикою на сучасному етапі розвитку освіти. Основні категорії дидактики: навчання, освіта, самоосвіта, викладання, учіння, навчальна діяльність, дидактичні закономірності, принципи, процес навчання і його компоненти, знання, уміння, пізнавальні інтереси і потреби, об'єкт і суб'єкт пізнання.

Основні поняття теми: дидактика, предмет дидактики, функції дидактики, категорії дидактики, навчання, зміст освіти.

Тема 2. Зміст загальної середньої освіти. Державний стандарт початкової освіти.

Зміст освіти: ключові та предметні компетентності. Основні принципи реформування змісту освіти та суть їх реалізації. Державний стандарт початкової освіти: загальна характеристика. Сучасна структура й функції змісту освіти. Нормативні документи, що відображають зміст освіти. Характеристика навчальних планів, програм і підручників для початкових шкіл. Базовий навчальний план як концентроване вираження загальної концепції освіти, основоположна складова Державного стандарту загальної середньої освіти. Реалізація змісту освіти у підручниках і навчальних посібниках.

Основні поняття теми: освіта, зміст освіти, мета освіти, види освіти, структура змісту освіти, функції змісту освіти, навчальний план, навчальна програма, підручник, навчальний посібник.

Змістовий модуль 2. ПРОЦЕС НАВЧАННЯ, ЙОГО СТРУКТУРА ТА ВИДИ

Тема 3. Видові поняття процесу навчання. Процес навчання як система

Видові поняття процесу навчання: навчання, процес навчання, навчальний процес. Типи навчання та їх особливості у початковій школі: інформаційно-повідомлюючий, пояснювально-ілюстративний, проблемно-пошуковий, комп'ютерний. Процес навчання у початковій школі як система. Характеристика готовності дітей до шкільного навчання.

Основні поняття теми: навчання, процес навчання, навчальний процес, типи навчання.

Тема 4. Сутність, функції і структура процесу навчання

Сутність і функції процесу навчання. Структура процесу навчання: компонентний склад та основні ланки процесу засвоєння знань. Підходи до організації навчання. Двосторонній характер процесу навчання. Викладання, учіння й пізнання. Дві форми пізнання: чуттєве і логічне, їх взаємодія в учінні. Різні форми організації засвоєння нових знань дітьми у початкових класах. Організація диференційованого навчання у початковій школі. Взаємозв'язок навчання і розвитку учнів у початковій школі. Дидактична одиниця процесу навчання.

Основні поняття теми: структура процесу навчання, викладання, учіння, пізнання, дидактична одиниця процесу навчання.

Тема 5. Закономірності, принципи і правила навчання у початковій школі.

Поняття закону, принципу і правила навчання. Філософське тлумачення понять «закономірність» та «закон». Співвідношення закономірностей і законів у дидактиці (педагогіці). Основні закономірності в дидактиці. Взаємозв'язок між законами, принципами та вимогами у дидактиці. Принципи навчання (дидактичні принципи) і принципи дидактики (наукові принципи). Реалізація дидактичних принципів у змісті початкової освіти (за О.Я.Савченко). Правила навчання як лаконічні вимоги-рекомендації до викладацької діяльності вчителя.

Основні поняття теми: закономірність, закон, правило навчання, принципи навчання, принципи дидактики.

Змістовий модуль 3. МЕТОДИ І ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ У СУЧАСНІЙ ШКОЛІ

Тема 6. Структура і функції методів навчання. Вибір та конструювання методів навчання

Визначення поняття «метод навчання». Метод навчання як багатомірне явище. Зв'язок методу навчання з іншими дидактичними категоріями. Основні функції методів навчання. Структура методу навчання. Прийом навчання. Характеристика груп методів навчання: за джерелами знань; за рівнями самостійності учнів; за логікою руху змісту. Методи усного викладу навчального матеріалу у початковій школі. Особливості використання наочності у початковій школі. Практичні методи навчання у початкових класах. Дидактичні ігри у навчальному процесі початкової школи. Інтерактивні методи у початковій школі. Самостійна робота учнів як метод навчання. Формування в молодших школярів досвіду пошукової діяльності. Критерії вибору і поєднання методів навчання.

Основні поняття теми: метод, прийом, структура методу, функції методів, класифікація методів навчання.

Тема 7. Форми організації навчальної діяльності учнів початкової школи

Сутність поняття класно-урочна система, її основні ознаки; інші системи навчання, які впроваджуються в освітню практику в Україні. Форми організації

навчального процесу в школі, їх класифікація. Урок: сучасні вимоги до нього – організаційно-педагогічні та дидактико-методичні. Сутність та основні класифікації уроків. Урок як цілісна дидактична система. Мета уроку та вибір його типу. Визначення цілей уроків. Добір змісту й методичного забезпечення уроку в початковій школі. Структура та типологія уроків. Багатоваріантність структури уроків. Дидактичні особливості уроків для учнів шестирічного віку. Дидактичні особливості інтегрованих уроків у початковій школі. Нестандартні уроки в початковій школі.

Основні поняття теми: класно-урочна система навчання, форма організації навчання, організаційна форма навчання, урок, класифікація уроків, вимоги до уроків, типологія уроків, проект уроку.

Тема 8. Засоби навчання і навчальне обладнання в Новій українській школі

Сутність та класифікація засобів навчання. Базовий перелік засобів навчання та обладнання для початкових класів. Вимоги до організації освітнього простору в 1 класі Нової української школи.

Ключові слова: засіб навчання, освітній простір, обладнання, мультимедійне забезпечення.

Тема 9. Уміння учнів учитися як ключова компетентність учнів початкової освіти

Сутність і структура уміння вчитися. Педагогіка партнерства між суб'єктами освітнього процесу. Вікова та індивідуальна характеристика молодших школярів як суб'єктів учіння. Мотивація учіння молодших школярів. Формування структурних компонентів уміння вчитися.

Ключові слова: ключова компетентність, суб'єкт-суб'єктна взаємодія, партнерство.

Тема 10. Контрольно-оцінювальна діяльність учителя початкових класів

Ретроспективний аналіз проблеми контролю й оцінювання успішності учнів. Нові форми контролю й оцінювання навчальних досягнень молодших школярів Нової української школи. Дидактичні вимоги до організації контрольно-оцінювальної діяльності вчителя.

Ключові слова: контроль, оцінювання, діагностика.

Тема 11. Ефективність і критерії ефективності процесу навчання у початковій школі.

Сутність поняття «ефективність навчання». Сутність поняття «інтенсифікація». Реалізація принципу оптимізації навчання. Педагогічні умови оптимізації. Психологічні основи оптимізації. Способи забезпечення ефективності навчання..

Основні поняття теми: оптимізація навчання, інтенсифікація, ефективність навчання.

Тема 12. Аналіз уроку як системи.

Сутність аналізу уроку як доцільно продуманої системи. Різні підходи в дидактиці до проблеми аналізу уроку. Основні вимоги до аналізу уроку. Поетапний аналіз уроку. Мета уроку як об'єкт аналізу. Наявність цільових завдань. Оцінювання якості знань. Сутність цілісного підходу до аналізу методів навчання. Алгоритм оцінки методів навчання. Схема дидактичного аналізу. Сутність матричного підходу до аналізу уроку як системи. Загальний алгоритм аналізу уроку як системи.

Основні поняття теми: аналіз уроку, поетапний аналіз уроку; матричний підхід до аналізу уроку, загальний алгоритм аналізу уроку.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усьог	у тому числі						усьог	у тому числі					
		л	с	пр	л	мкр	с.р.		л	с			мкр	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11				
Модуль														
Змістовий модуль 1. Загальні засади дидактики														
Тема 1. Предмет дидактики, її функції і завдання. Основні категорії дидактики	4	2					2	6	2					4
Тема 2. Зміст загальної і середньої освіти. Державний стандарт початкової освіти	10	2	2	2			4	8	2					6
Модульний контроль	2						2							
Разом за змістовим модулем 1	16	4	2	2			2	6	14	4				10
Змістовий модуль 2. Процес навчання, його структура та види														
Тема 3. Видові поняття процесу навчання. Процес навчання як система	4	2					2	6	2					4
Тема 4. Сутність, функції і структура	6	2	2				2	6		2				4

процесу навчання														
Тема 5. Закономірності, принципи і правила навчання у початковій школі.	4	2					2	8						8
Модульний контроль	2					2								
Разом за змістовим модулем 2	16	6	2			2	6	20	2	2				16
Змістовий модуль 3. Методи і форми організації навчання у сучасній школі														
Тема 6. Структура і функції методів навчання. Вибір та конструювання методів навчання	6	2	2				2	14	2	2				10
Тема 7. Форми організації навчальної діяльності учнів початкової школи	10	2	2	2	2		2	10		2				8
Тема 8. Засоби навчання навчальне обладнання в Новій українській школі	6	2		2			2	10		2				8
Тема 9. Уміння учнів учитися як ключова компетентність учнів початкової освіти	6	2		2			2	6						6
Тема 10. Контрольно-оцінювальна діяльність учителя початкових класів	10	2	2	4			2	6						6
Тема 11. Ефективність і критерії ефективності процесу навчання у початковій школі.	4	2					2	4						4
Тема 12. Аналіз уроку як системи.	12	2			8		2	6						6
Модульний контроль	4					4								
Разом за змістовим модулем 3	58	14	6	10	10	4	14	56	2	6				48
Семестровий контроль	30							30						
Усього годин	120	24	10	12	10	8	26	90	8	8				74

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Варіативні підходи до організації навчання у початковій школі	2
2	Закономірності, принципи і правила навчання – передумови ефективного перебігу навчального процесу у	2

	початковій школі	
3	Вибір та конструювання методів навчання у початковій школі	2
4	Форми організації навчальної діяльності в початковій школі	2
5	Нові форми контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи	2

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз змістового наповнення підручників та посібників для учнів початкової школи відповідно до оновлених програм	2
2	Особливості організації нового освітнього простору у 1-му класі початкової школи	2
3	Дидактичні особливості навчання учнів 1-го класу	2
4	Аналіз результатів діагностування рівня сформованості ключових компетентностей учнів 1-го класу початкової школи	2
5	Концептуальне і нормативне забезпечення контрольно-оцінювальної діяльності вчителя	2
6	Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів у початковій школі	2

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організація освітнього процесу у 1-му класі початкової школи	2
2	Перегляд і аналіз відеозапису уроку переможців всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017» у номінації «Початкова освіта» в контексті реалізації суб'єкт – суб'єктної взаємодії.	2
3	Оцінка змісту навчального матеріалу уроку	2
4	Аналіз уроку в початковій школі в контексті оцінки ефективності окремих його етапів	2
5	Аналіз уроку щодо оцінки методів, прийомів і засобів навчання:	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількі с. годин	Кількіс . балів
1	Предмет дидактики, її функції і завдання. Основні категорії дидактики 1. Складіть глосарій основних категорій дидактики.	2	5
2	Зміст загальної і середньої освіти. Державний стандарт початкової освіти. 1. Порівняти сильні і слабкі сторони різних теорій формування змісту освіти. Результати оформити у таблицю.	4	10
3	Видові поняття процесу навчання. Процес навчання як система 1. Скласти порівняльну таблицю сильних і слабких сторін основних видів навчання, охарактеризувати їх.	2	5
4	Сутність, функції і структура процесу навчання 1. Порівняти взаємозв'язок основних функцій навчання. Результати оформити у таблицю.	2	5
5	Закономірності, принципи і правила навчання у початковій школі. 1. Визначити основні вимоги до реалізації принципів: <ul style="list-style-type: none"> - свідомості й активності; - цілеспрямованості; - наочності; - систематичності та послідовності; - науковості; - доступності (письмово)	2	5
6.	Структура і функції методів навчання. Вибір та конструювання методів навчання 1. Обґрунтувати неможливість знаходження універсального методу навчання, який можна було б використовувати в різних умовах і ситуаціях.	2	5
7.	Форми організації навчальної діяльності учнів початкової школи 1. Охарактеризувати основні системи організації навчання, що існували в історії розвитку школи.	2	5
8.	Засоби навчання і навчальне обладнання в Новій українській школі 1. Розробіть проект освітнього простору 1-го класу	2	5
9.	Уміння учнів учитися як ключова компетентність учнів початкової освіти	2	5

	1. Складіть власний перелік правил, якого має дотримуватися вчитель, щоб розвинути в учнів цю ключову компетентність		
10	Контрольно-оцінювальна діяльність учителя початкових класів 1. Запропонуйте власні шляхи виявлення, вимірювання та оцінювання рівнів сформованості певних компетентностей учнів (за вибором студента)	2	5
11	Ефективність і критерії ефективності процесу навчання у початковій школі. Визначте педагогічні умови (фактори), що впливають на оптимізацію навчання у початковій школі	2	5
12.	Аналіз уроку як системи. Розкрити суть та особливості педагогічного самоаналізу уроку (письмово).	2	5
	Разом	26 год.	65 бал.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I. Загальні засади дидактики			
Тема 1. Предмет дидактики, її функції і завдання. Основні категорії дидактики (2 год.).	лекційне заняття, модульний контроль.	5	I-II
Тема 2. Зміст загальної середньої освіти. Державний стандарт початкової освіти (4 год.)	лекційне заняття, семінарське заняття, практичне заняття модульний контроль.	10	II-III
Змістовий модуль II. Процес навчання, його структура та види			
Тема 3. Видові поняття процесу навчання. Процес навчання як система (2 год.).	лекційне заняття, семінарське заняття, модульний контроль.	5	III - IV
Тема 4. Сутність, функції і структура процесу навчання (2 год.).	лекційне заняття, семінарське заняття, модульний контроль.	5	IV-V
Тема 5. Закономірності, принципи і правила навчання у початковій школі (2 год.).	лекційне заняття, семінарське заняття, модульний контроль.	5	V - VI

Змістовий модуль III. Методи і форми організації навчання у сучасній школі			
Тема 6. Структура і функції методів навчання. Вибір та конструювання методів навчання (2 год.).	лекційне заняття, семінарське заняття, практичне заняття модульний контроль	5	
Тема 7. Форми організації навчальної діяльності учнів початкової школи (2 год.).	лекційне заняття, семінарське заняття, практичне заняття, лабораторне заняття модульний контроль	5	
Тема 8. Засоби навчання і навчальне обладнання в Новій українській школі (2 год.).	лекційне заняття, практичне заняття, модульний контроль	5	
Тема 9. Уміння учнів учитися як ключова компетентність учнів початкової освіти (2 год.).	лекційне заняття, практичне заняття, модульний контроль	5	
Тема 10. Контрольно-оцінювальна діяльність учителя початкових класів (2 год.).	лекційне заняття, семінарське заняття, практичне заняття модульний контроль	5	
Тема 11. Ефективність і критерії ефективності процесу навчання у початковій школі. (2 год.).	лекційне заняття, модульний контроль	5	
Тема 12. Аналіз уроку як системи (2 год.).	лекційне заняття, лабораторне заняття модульний контроль	5	
Разом 26 год.		Разом: 65 балів	

7. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (POWER POINT – презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи, психодіагностика, ділові ігри, тренінги.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

8.Методи контролю

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю:* індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- *Методи письмового контролю:* модульне письмове тестування, підсумкова письмове тестування, звіт, реферат.
- *Комп'ютерного контролю:* тестове опитування.
- *Методи самоконтролю:* уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота													Макс · кільк · балів	Екзамен	Сума
Форми роботи	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II			Змістовий модуль III							353		
Лекції (12 балів)	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12			
	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Семінарські заняття (55 балів)	11		11			11			11		11				
Практичні заняття (66 балів)	11					11	11		11		11	11			
Лабораторні заняття (55 балів)						11	11		11		11	11			
Самостійна робота (65 балів)	15		15			35									
МКР	25		25			50									
ВСЬОГО – 353 б. РК – 5,9													60	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS	Значення оцінки	Оцінка за шкалою університету	За національною шкалою
A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками	90 – 100 балів	відмінно
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	82 – 89 балів	добре
C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	75 – 81 балів	
D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	69 – 74 балів	задовільно
E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	60 – 68 балів	
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	35 – 59 балів	незадовільно
F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	1– 34 балів	

10. Методичне забезпечення

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ мультимедійні презентації;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.

11. Рекомендована література

Основна

1. Бондар В.І. Дидактика / В.І.Бондар.- К.: Либідь, 2005 .- 264 с. (бібліотека Інституту).
2. Державний стандарт початкової освіти [Електронний ресурс] режим доступу/<http://dano.dp.ua/attachments/article/303/%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%20%D0%BF%D0%BE%D1%87%D0%B0%D1%82%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%97%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8.pdf>
3. Кузьмінський А.І. Педагогіка: підручник / А.І.Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. – К.: Знання, 2007. – 447 с. (бібліотека Інституту).
4. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: навч. посіб. / Н.Є.Мойсеюк. – [3-тє вид., допов.] – К.: ВАТ КДНК, 2001. – 608 с. (бібліотека Інституту).
5. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи / О.Я.Савченко.- К. Абрис, 1999. – 372с. (бібліотека Інституту).
6. Савченко О.Я. Дидактика початкової освіти: підруч. для вищ. навч. закл. – 2-е вид. – К.: Грамота, 2013. – 504 с. (бібліотека Інституту).

Додаткова:

7. Бондар В.І. Проектування уроку як оптимальної системи (Матрично-модульний підхід): навч.- метод. посіб./ В.І.Бондар, О.Г.Коханко. – К.: ПЦ «Фоліант», 2008. – 54 с. (бібліотека кафедри педагогіки і психології).
8. Навчання у початковій школі як цілісний творчий процес: теорія і практика: навч.-метод. посіб. / за ред. В.І.Бондаря; упорядкув. О.Я.Митника. – К.: Початкова школа, 2011. – 384 с. (бібліотека Інституту).
9. Хрестоматія з української класичної педагогіки: К. Ушинський, С. Русова, А. Макаренко, Г. Ващенко, В. Сухомлинський: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Уклад. В.П. Кравець, О.І. Лишко. – К.: Грамота, 2008. – 768 с. (бібліотека Інституту).

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Дидактика»

Разом: 120 год., із них 24год. – лекції, 10 год. – семінарські заняття, 12 год. – практичні заняття, 10 год. – лабораторні, 26 год. – самостійна робота; модульний контроль – 6 год; підготовка до екзамену – 36 год.

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II		Змістовий модуль III																	
Назва модуля	Загальні засади дидактики		Процес навчання, його структура та види		Методи і форми організації навчання у сучасній школі																	
Кількість балів за модуль	64 бали		54 бали		235 балів																	
Теми лекцій 24 год. (12 балів)	Предмет дидактики, її функції і завдання. Основні категорії дидактики (16)		Зміст загальної і середньої освіти. Державний стандарт початкової освіти (1 бал)		Видові поняття процесу навчання. Сутність, функції і структура процесу навчання (16)		Закономірності, принципи і правила навчання у змісті початкової школи		Структура і функції методів навчання. Вибір та конструювання методів навчання (1 бал)		Форми організації навчальної діяльності учнів. (1 бал)		Засоби навчання і навчальне обладнання в Новій українській школі (1 бал)		Уміння учнів учитися як ключова компетентність учнів початкової освіти (1 бал)		Контрольно-оцінювальна діяльність учителя початкових класів . (1 бал)		Ефективність і критерії ефективності процесу навчання у початковій школі. (1 бал)		Аналіз уроку як системи	
Теми семінарських занять 10 год. (55 балів)	Варіативні підходи до організації навчання у початковій школі		Закономірності, принципи і правила навчання – передумови ефективного перебігу навчального процесу у початковій школі		Вибір та конструювання методів навчання у початковій школі		Форми організації навчальної діяльності в початковій школі		Нові форми контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи													
Теми практичних занять 12 (66 балів)	Аналіз змістового наповнення підручників та посібників для учнів початкової школи відповідні до оновлених програм				Особливості організації нового освітнього простору у 1-му класі початкової		Дидактичні особливості навчання учнів 1-го класу		Аналіз результатів діагностування рівня сформованості ключових компетентностей		Концептуальне і нормативне забезпечення контролю-оцінювальної діяльності вчителя		Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів у початковій школі									
Теми лабораторних занять 10 год (55 балів)					Організація освітнього процесу у 1-му класі початкової школи		Перегляд і аналіз відеозапису уроку переможців всеукраїнського конкурсу		Оцінка змісту навчального матеріалу уроку		Аналіз уроку в початковій школі в контексті оцінки ефективності окремих його		Аналіз уроку щодо оцінки методів, прийомів і засобів навчання									

Самостійна робота 26 год. (65 балів)	15 балів	15 балів	35 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)	Модульна контрольна робота (25 балів)	Модульна контрольна робота (50 балів)
Підсумковий контроль	Екзамен 40 балів		
ВСЬОГО – 353 б. РК – 5,9			